

VREDESSTAD IEPER MAAKTE KENNIS MET ESPERANTO ALS LEVENDE TAAL

Verslag van een gesmaakt Benelux-congres en vredesevenement

Ieper betitelt zichzelf als vredesstad. Niet zonder reden, gelet op zijn droeve lot tijdens de Eerste Wereldoorlog, waarvan je nog overal sporen terugvindt. Sinds een aantal jaar wordt 21 september, de Internationale Dag van de Vrede, er herdacht met allerlei activiteiten. Min of meer toevallig was Esperanto dit jaar een van de (hoofd)ingrediënten.

Een beetje geschiedenis. Na een oproep tijdens het Wereld-Esperantocongres in Lahti (Finland) in 2019 had Piet Glorieux zijn koor Vamos Pra Lutar (Vamos) uitgenodigd om deel te nemen aan een festival van koren voor vrede. Het moest een herdenking worden van het Jaar van de Vrede 2000. Om de gekende redenen kon dit evenement dat jaar niet plaatshebben en werd het in 2022 gepland. Om deel te nemen aan het festival “op afstand” moest het koor aan twee voorwaarden voldoen: een zelfgemaakt vredeslied of een lied waarop geen auteursrechten rusten, opnemen en een lokaal evenement organiseren.

Het resultaat van de eerste voorwaarde kan je bekijken op YouTube. Zoek op “Festival International de la Paix Claude Yvans” en je vindt een compilatie van filmpjes van de deelnemende koren met het (Nederlandstalige) Vamos-filmpje op minuut 29. Deze compilatie zou getoond zijn tijdens het centraal evenement van het korenfestival in Tolosa op 17 september.

Lokaal evenement

Het korenfestival had een link met Esperanto. François Lo Jacomo, die de oproep lanceerde in Lahti, vertegenwoordigde UEA (Wereld-Esperantovereniging) in het verbindingscomité van UNESCO, dat het festival organiseerde. Esperanto was, onder meer daarom, een van de werktalen van het festival. Als je de compilatie beluistert, zal je ook merken dat meer dan een van de deelnemende koren een link heeft met Esperanto. Piet Glorieux, die de contactpersoon was voor Vamos met de organisatoren van het korenfestival, deed dit vanzelfsprekend in het Esperanto, een lichte vingervijzing naar het feit dat Esperanto een levende taal is.

De plannen voor het lokaal evenement, als bijdrage van Vamos aan het korenfestival, waren in het najaar van 2021 nog vaag, maar zeker was dat het in vredesstad Ieper zou doorgaan. De vredesambtenaar van de stad die daarover gepolst werd, vond het een reuze-idee omdat hij elk jaar inspiratie zoekt voor de herdenking van de Internationale Dag van de Vrede (rond 21 september). Van het een kwam het ander. Waarom geen Esperantobijeenkomst, bijvoorbeeld het Benelux-congres, organiseren rond dezelfde tijd? In die hoek van West-Vlaanderen was er al jaren weinig Esperantoactiviteit te bespeuren. Verblijfscentrum De Iep werd meteen vastgelegd voor het weekend van 24-25 september.

Ingrediënt Esperanto

Terwijl het LKK van het Benelux-congres, Piet Glorieux, An Olijslagers en Nicky Janssen, ijverig bezig was met de uitwerking van het congres, werd in het voorjaar van 2022 een werkgroep opgezet, bestaande uit vertegenwoordigers van vier organisaties en Stad Ieper, voor de organisatie van een “vredesnamiddag” op zaterdag 24 september. Van de werkgroep maakten behalve vertegenwoordigers van Stad Ieper, Vamos en de Vlaamse Esperantobond ook twee andere organisaties deel uit: Stichting Embrace, een hulporganisatie die fondsen verzamelt ten bate van schoollopende kinderen in Ethiopië, en de lokale afdeling van Neos, het Netwerk van Ondernemende Senioren. Bij de start stelde Piet Glorieux Esperanto voor en de link van de taal met vrede en het korenfestival. Dat inspireerde de vredesambtenaar om een informatiesessie rond “Esperanto: taal van de vrede?” te suggereren in het Vleeshuis, een prestigieus, goed uitgerust gebouw op een sprong van de Lakenhallen. En de rest is geschiedenis...

Benelux-congres met vrede als thema

Het congres werd geopend met het traditionele kennismakingsspel, dat An Olijslagers in goede banen leidde. Daarop volgde een gloedvol concert van Abel Massiala en Heidi Goes. Abel, een in Brugge verblijvende Angolees, zong, in het Portugees en het Esperanto, eigen werk en Angolese liederen. Heidi

declameerde uit het Portugees vertaalde poëzie van Agostinho Neto, de eerste president van Angola.

Tijdens de daaropvolgende voormiddagen was er voor elk wat wils. Het lezingenprogramma verrijkte de kennis van de deelnemers over “Esperantisten en de Grote Oorlog” (Javier Alcalde), “Vredesactivisten voor de Eerste Wereldoorlog en hun link met Esperanto” (Bernard-Régis Larue), “Vredesactie in Hiroshima” (Osioka Taeko) en “Het gebruik van chemische wapens tijdens de Eerste Wereldoorlog” (Yannick Vercammen).

Er waren ook diverse workshops voor hen die minder houden van lezingen. Vooral de workshop “Leren spelen op de hommel” viel fel in de smaak, in die mate zelfs dat Johan Van Eenoo de workshop herhaalde op zondag. Maar ook “Origami voor beginners” met Emiel Vanderfeesten en “Stoffenbeschildering”

vreselijke geschiedenis, ook hun inzet voor vrede gemeen, als voorzitter, respectievelijk vicevoorzitter, van de Mayors for Peace. Dat inspireerde Piet Glorieux om de - in Esperantomiddens bekende - vredesactiviste uit Hirošima, mevrouw Osioka Taeko, live te interviewen tijdens de informatiesessie over Esperanto in het Vleeshuis. Het was de bedoeling dat prof. dr. Marc van Oostendorp, die als neerlandicus ook in Vlaanderen bekendheid geniet, de inleiding zou verzorgen, maar helaas moest die op de valreep verstek laten gaan. In allerijl werd Kristin Tytgat gevraagd om zijn plaats in te nemen en zij deed dat voortreffelijk. Na het interview toonde onze Angolese esperantist Abel nog een staaltje van zijn kunnen en declameerde Anne Brabant een aangepast gedicht van Mikhaelo Bronštejn. Na de sessie ging Piet Glorieux, bijgestaan door Johan Van Eenoo, in een workshop nog dieper in op de taal voor het helaas zeer beperkte publiek van niet-esperantisten. Tijdens de hele namiddag was een cameraploeg van de opleiding “Video content creator” van Syntra West in de weer om opnames te maken. De organiserende verenigingen zullen een kopie krijgen van het resultaat.

Het vredesconcert: voor velen het hoogtepunt

Ter overbrugging van de lange namiddag werden de esperantisten 's namiddags vergast op een deugdlopende versnapering in de binnentuin van Biking Bar, op enkele honderden meters van de Sint-Jacobskerk, waar koor Vamos Pra Lutar zou concerten. Het koor, dat zichzelf solidariteitskoor noemt, zingt liederen in diverse talen, over “vrede en gerechtigheid en tégen oorlog en verdrukking, armoede en uitbuiting”. Natuurlijk mocht in dat geheel een verwijzing naar Esperanto niet ontbreken. Bovendien zingt het koor ook twee liederen in het

kregen de nodige deelnemers. Mireille Grosjean leidde ten slotte een workshop “Conflictoplossing”, aansluitend bij het thema van het congres.

Een dergelijk congres is voor beginnende, lokale esperantisten een laagdrempelige gelegenheid om hun kennis ongedwongen te oefenen. Voor hen was er ook een cursus onder deskundige leiding van Kristin Tytgat en Gunter Neue.

Hoewel het weer(bericht) vele – initieel ingeschreven – deelnemers had afgeschrikt, viel het al bij al mee en waren de effectieve deelnemers lovend over de wandeling (getolkt door Piet Glorieux) en de fietstocht (getolkt door Eddy Van den Bosch).

Ieper en Hiroshima

Tijdens de voorbereiding van de vredesnamiddag was het woord Hirošima al een aantal keer gevallen. Hiroshima en Ieper hebben immers, behalve hun

Esperanto maakte een goede beurt in Ieper

Conclusie na de feiten. Een pak mensen maakten door het vredesconcert, de informatiesessie en de communicatie errond kennis met Esperanto als levende taal. De Vlaamse Esperantobond maakte een goede indruk bij zowel de samenwerkende organisaties als bij de stadsambtenaar - wie weet zit er meer in. Hopelijk geeft dit inspiratie voor andere soorten van samenwerking met niet-Esperanto-organisaties. De deelnemers aan het Benelux-congres waren, getuige de vele lovende reacties, opgetogen over programma, organisatie en verblijf. Dit prettige verblijf in De Iep zou niet mogelijk geweest zijn zonder Dieter en zijn team, die alles in (heel) goede banen leidden. Hij genoot zichtbaar van de aangename sfeer en ... overweegt zelfs om Esperanto te leren.

Piet Glorieux

Op <https://benelukso.eu/kongreso> kan je foto's vinden van het congres in Ieper. Je vindt er ook een verslag van Marilyn Droog, dat is verschenen in het magazine 'Espéranto en marche' van Espéranto Wallonie. Tenslotte kan je er ook de verschillende documenten downloaden die zijn uitgedeeld aan de deelnemers.

